

MAD- OG MÅLTIDSPOLITIK PÅ SENIOROMRÅDET

Kolding Kommune

Forord

Sund mad har et stort potentiale i forhold til at sikre sund aldring og dermed evnen til at klare daglige gøremål.

I modsætning til andre aldersgrupper er det især underernæring og vægttab, som er problematisk blandt ældre, da det medfører en øget risiko for svækkelse og sygdom. En målrettet indsats, der har fokus på at forebygge underernæring og vægttab, kan derfor øge de ældres funktionsevne, trivsel og overlevelse.

Denne Mad- og måltidspolitik på Seniorområdet i Kolding Kommune retter sig både mod ældre i hjemmepleje og plejebolig, og er målrettet den individuelle borgers behov og ønsker. Politikens visioner og målsætninger understøtter både Kolding kommunes Seniorpolitik og Sundhedspolitik, og den udstikker en retning for det fremtidige arbejde på området.

Mad- og måltidspolitikken fokuserer på at forebygge underernæring og vægttab via screening af den enkelte borgers behov, fleksible tilbud og indsatser samt kompetenceudvikling og tværfagligt samarbejde.

Politikken tager udgangspunkt i den nationale handlingsplan for måltider og ernæring til ældre i hjemmeplejen og plejeboligen fra Socialstyrelsen, 2013.

Søren Rasmussen

Seniorudvalgsformand

Kolding d. 14.november 2014

INDHOLD

- 4 Værdier og visioner
- 6 Kost og ernæring
- 8 Målrettede tilbud
- 10 Det gode måltid
- 12 Kvalitet og omkostningsbevidsthed
- 14 Indflydelse og involvering

VÆRDIER OG VISIONER

Mad- og måltidspolitikken på Seniorområdet i Kolding kommune tager afsæt i visionerne i Seniorpolitikken for 2011-2018 og Sundhedspolitikken for 2011-2014:

- *Andelen af borgere over 65 år, der er selvhjulpne stiger frem mod år 2018*
- *Sundhed og trivsel for alle i Kolding Kommune*

Mad, ernæring og måltider spiller en vigtig rolle i forhold til, at den enkelte borger kan bevare eller genvinde funktionsevne og livskvalitet. Denne politik understøtter derfor indsatsen med at indfri visionerne i Seniorpolitikken og Sundhedspolitikken med en tydelig sammenhængskraft til det rehabiliterende fokus og selvværdsstrategien i Senior- og Socialforvaltningen.

Værdier

Mad- og måltider for alle med fokus på:

- Madens ernæringsmæssige sammensætning
- Madens kvalitet og mængde
- Måltidets betydning for appetit og livskvalitet

Visioner

Alle borgere over 65 år har adgang til mad og måltider, der passer til den enkeltes behov og ønsker

Visionen indfris gennem følgende temaer:

- Screening af borgere med behov for støtte
- Udredning af specifikke behov
- Fleksible og individuelt baserede tilbud
- Indflydelse og involvering
- Tværfaglig indsats og kompetenceudvikling

Mad- og måltidspolitikken er en overordnet beskrivelse af Seniorrådets indsats i forhold til mad og måltider. Politikken følges op af mad- og måltidshåndbøger til specifikke målgrupper på plejecentre og i hjemmeplejen.

KOST OG ERNÆRING

Formål

Ernæringsindsats og kostens sammensætning tager højde for de særlige behov ældre har.

Mål

At borgere i hjemmeplejen og plejebolig ernæringscreenes

At den enkelte borger får dækket sit ernæringsbehov ud fra en kost, der er individuelt tilpasset med henblik på at forebygge vægt- og funktionstab

Fokusområder

Kolding Kommune prioriterer følgende områder i indsatsen omkring kost og ernæring:

Ernæringscreening

Ernæringscreening af borgere, som seniorområdet har og får kontakt med i hjemmeplejen, sygeplejen, plejecentre, træning, forebyggende medarbejdere, visitationen. Screeningen bruges ved tidlig opsporing, forebyggelse og behandling af dårlig ernæringstilstand samt kvalitetssikring.

Kost og ernæring tilpasset den enkelte

Udredning af den enkelte borgers ernæringsmæssige behov og iværksættelse af tilbud til den enkelte, som efterlever borgerens ønsker og behov.

Kompetenceudvikling

Medarbejderne har den nødvendige viden til at kunne afdække individuelle behov og iværksætte de nødvendige tiltag, der understøtter den enkelte borgers ernæringsmæssige behov.

Samarbejde med pårørende

Pårørende inddrages i handleplanen til borgere med et behov for en ernæringsmæssig indsats, og tilbydes den nødvendige viden omkring kost og ernæring.

Succeskriterier

Følgende succeskriterier er udtryk for, hvad Kolding Kommune forventer, der skal komme ud af indsatsen på dette område:

- Værktøjer til ernæringscreening og ernæringsudredning er implementeret i daglig praksis
- Medarbejderne oplever, at de har nødvendig viden, kompetencer og redskaber i forbindelse med ernæringscreening og ernæringsudredning

MÅLRETTEDE TILBUD

Formål

Fleksible og dækkende tilbud inden for mad og måltider giver mulighed for en målrettet indsats, der tilgodeser den enkelte borgers behov.

Mål

At individuelle behov bliver tilgodeset

At der er oprettet tilbud, som tilgodeser de forskellige målgruppers og individuelle borgers behov

At måltiderne bidrager til at borgeren opretholder sin ernæringstilstand og livskvalitet

Fokusområder

Kolding Kommune har valgt at prioritere følgende områder i indsatsen omkring målrettede tilbud:

Ernæringsindsats

Medarbejdere har de nødvendige rammer og har viden og adgang til de tilbud, der er nødvendige for en målrettet indsats.

Tværfagligt samarbejde

At medarbejdere på tværs af afdelinger, forvaltninger, sektorer og aktører samarbejder omkring den ernæringsmæssige indsats til borgerne i Kolding Kommune for at sikre en helhedsorienteret tværfaglig indsats og videndeling.

Mangfoldige og fleksible madtilbud

Leverandører af madservice leverer maden, så den svarer til den enkelte borgers ønsker og behov i forhold til portionsstørrelse, antal daglige måltider og mellemmåltider, kosttilskud og den ernæringsmæssige sammensætning.

Succeskriterier

Følgende succeskriterier er udtryk for, hvad Kolding Kommune forventer, der skal komme ud af indsatsen på dette område:

- Der er oprettet tilbud og ydelser, der er dækkende for borgernes forskellige ernæringsmæssige behov
- Der er udarbejdet mad- og måltidshåndbøger til specifikke målgrupper både på plejecentre og i hjemmeplejen
- Medarbejdere oplever, at man anvender hinandens viden og samarbejder tværfagligt i de relevante forløb

DET GODE MÅLTID

Formål

Det gode måltid er en stjernestund for den enkelte og skabes med henblik på at øge appetit, livskvalitet og generel sundhedstilstand.

Mål

At den ældre tilbydes den nødvendige hjælp ved måltiderne

At den ældre bliver støttet i forhold til de sociale relationer i forbindelse med måltiderne

Fokusområder

Kolding Kommune prioriterer følgende områder i indsatsen omkring det gode måltid:

Sociale relationer

Borgere støttes ud fra eget ønske til at kunne spise sammen med andre og skabe sociale relationer i forbindelse med måltiderne.

Pædagogisk tilgang

Plejepersonalet er bevidste om egen rolle, tilstedeværelse og pædagogiske tilgang under måltidet i forhold til at støtte borgerne mentalt til at få spist, og til at skabe det gode måltid og stjernestunder.

Det gode spisemiljø

Skabe en god stemning igennem hyggelige omgivelser og indbydende anretning af måltidet ud fra den enkeltes ønsker.

Samarbejde med frivillige

Seniorområdet samarbejder med frivillige organisationer og tilknytter frivillige kræfter med henblik på at understøtte muligheder for at spise sammen med andre og skabe sociale sammenhænge i forbindelse med måltiderne.

Ressourcepersoner

Medarbejdere i hjemmeplejen og på plejecentre, der er uddannet til at understøtte viden om og sikre fokus på mad og måltiders betydning for den enkelte borger.

Succeskriterier

Følgende succeskriterier er udtryk for, hvad Kolding Kommune forventer, der skal komme ud af indsatsen på dette område:

- Der er uddannet ressourcepersoner på plejecentre og i hjemmeplejen til at understøtte viden og fokus omkring borgernes behov i tilknytning til mad og måltider.
- Frivillige og organisationer har tilbud til ældre for at skabe det gode måltid og stjernestunder.

KVALITET

Formål

Måltider produceres med udgangspunkt i borgernes ønsker, ernæringsmæssige behov og økonomiske forudsætninger.

Mål

At der i videst muligt omfang anvendes danske og økologiske varer
At maden er tilpasset årstiderne.
At de tildelte ressourcer udnyttes optimalt.
At maden er velsmagende og ser indbydende ud
At maden i energi og næringsindhold følger fødevarestyrelsens retningslinjer for kost til ældre
At der er de tilbud, der kan dække de ældres forskellige behov

Fokusområder

Kolding Kommune har valgt at prioritere følgende områder i indsatsen omkring kvalitet og omkostningsbevidsthed:

Energi og næringsindhold

Vejledning og information omkring valg af tilbud foretages med udgangspunkt i den enkelte borgers behov for energi og næringsmæssigt indhold .

Valgmuligheder

Leverandører tilbyder fleksible og målrettede løsninger.

Succeskriterier

Følgende succeskriterier er udtryk for, hvad Kolding Kommune forventer, der skal komme ud af indsatsen på dette område:

- De ældre oplever, at maden er indbydende
- Der bestilles mængde efter den enkeltes eller gruppens behov og dermed nedbringe spild

INDFLYDELSE OG INVOLVERING

Formål

Borgerne bliver, i det omfang den enkelte er i stand til det, involveret i valg omkring mad og måltider for at skabe stjernestunder for den enkelte.

Mål

At borgerne har mulighed for at deltage i anretning og tilberedning af måltidet ud fra den enkeltes ønsker og ressourcer

Fokusområder

Kolding Kommune prioriterer følgende områder omkring indflydelse og involvering:

Involvering af borgere ved måltider

Borgere involveres med den rehabiliterende tilgang i anretning, tilberedning og oprydning ud fra den enkeltes ønsker og ressourcer.

Afdækning af borgeres ønsker og behov

Der er fokus på at mad og måltidsindsatsen tilrettelægges efter den enkelte borgers ønsker og behov.

Formidling af borgeres ønsker og behov

Medarbejderne formidler borgernes ønsker og behov i forhold til mad- og måltider til beslutningstagere med henblik på, at der eksisterer, de tilbud, der er behov for.

Succeskriterier

Følgende succeskriterier er udtryk for, hvad Kolding Kommune forventer, der skal komme ud af indsatsen på dette område:

- Borgerne oplever medbestemmelse ved planlægning af den ernæringsmæssige indsats og valg af menuer
- Borgere oplever, at de får vejledning i forhold til at vælge den rigtige kost